

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

ärinimi: aktsiaselts SUNOREK

registrikood: 10042896

aadress: Vabaõhumuuseumi tee 97

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 13516

telefon: +372 5331 4117

e-posti aadress sunorek@sunorek.ee

veebilehe aadress: www.sunorek.ee, www.tankstudio.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Kasumiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Omakapitali muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	10
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Nõuded ostjate vastu	14
Lisa 5 Varud	15
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 7 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	15
Lisa 8 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 9 Immateriaalsed põhivarad	17
Lisa 10 Kapitalirent	17
Lisa 11 Kasutusrent	18
Lisa 12 Laenukohustised	19
Lisa 13 Võlad ja ettemaksed	20
Lisa 14 Eraldised	20
Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad	21
Lisa 16 Aktsiakapital	21
Lisa 17 Müügitulu	22
Lisa 18 Muud äritulud	22
Lisa 19 Kaubad, toore, materjal ja teenused	23
Lisa 20 Mitmesugused tegevuskulud	23
Lisa 21 Tööjõukulud	24
Lisa 22 Muud ärikulud	24
Lisa 23 Seotud osapooled	24
Lisa 24 Sündmused pärast aruandekuupäeva	26
Lisa 25 Tegevuse jätkuvus	27
Aruande allkirjad	28
Vandeauditori aruanne	29

Tegevusaruanne

AS Sunorek tegutses 2019 aastal eritellimusel sisustustoodete müüja ja tootjana. Peamisteks tootegruppideks on erimõõdus ja paindliku konfiguratsiooniga tehnilised ja tekstiilkardinad, garderoobisüsteemid ja liugused. Sunoreki tooted on suunatud jae-, äri- ja ühiskondlikele tarbijaile Eestis ja Põhja-Euroopas. Tooteid turustatakse Sunorekile kuuluvas jaemüügiketis, projektipõhiselt ja edasimüüjate kaudu. Ettevõtte peamised kaubamärgid on „Sunorek“ aknakatete ja „TankIndoor“ garderoobisüsteemide ja liuguste valdkonnas. Sunoreki tooted valmistatakse eritellimusel ja nad sobitatakse disaini, funktsionaalsuse ja mõõtude varieeritavusega täpselt objekti disaini ja vajadustega.

2019 aastal Sunoreki netomüük vähenes 343 601 euro võrra ja 3,8% peamiselt Taani ja Soome ekspordi arvelt müügisuundade reorganiseerimise tulemusena. Suurima mõjuna 214 640 eur võrra vähenes liuguste ja garderoobisüsteemide müük Soomes seoses Soome tütarettevõtte tegevuse lõpetamisega. Tütarettevõtte Tank Indoor OY pankroti jõustus 07.06.2019. Eesti müük on stabiilne ja kasvav. Kasvu piirajaks olid peamiselt konkurentsi tihenemine Eestis ja Põhja-Euroopa turgudel, kuid ka tööjõu kiire kallinemine Eestis. Ettevõtte säilitas tugeva turuliidri positsiooni kardinade valdkonnas ja on kahe suurima hulga mööbli valdkonnas.

Põhivarainvesteeringuid tehti kokku 15 974 (2018.a. 163 755) eurot ja immateriaalse vara investeeringuid 4 319 (2018.a. 8 796) eurot.

Seotud isikute laenudest 266 754 eurot on allutatud teistele kohustustele ning intressivabad, olles sellega vastavuses omakapitali tingimustega ning näidatud omakapitali hulgas muude reservide real. Lisaks on ettevõttes seotud isikute laene kokku 428 117 eurot ja need on allutatud kolmandate osapoolte laenuõuetele. Kolmandate osapoolte laenu, kapitelirendi ja arvelduskrediidi kohustuste maht ettevõttes vähenes kokku 56 324 euro võrra.

Ettevõtte tegutseb sisustustoodete segmendis ja turu käekäik sõltub tarbijate üldisest ostukäitumisest jaeturul, eelkõige tööstuskaupade osas, uute eluruumide valmimisest ja soetamisest, samuti äri- ja ühiskondlike hoonete ehitusest ja renoveerimisest. Vastavate statistiliste näitajate ülevaade on toodud juuresolevas tabelis. Võrreldes Eesti makronäitajatega on Sunoreki siseturuga seotud mahtude kasv sarnane ja turuosa püsiv.

Mahunäitajad	2017	2018	2019
SKP kasv (Eesti Pank)	5,6%	4,8%	4,4%
Valminud eluruumide kasulik pind (tuh m ² , Eesti Pank)	539,0	585,0	658,0
Kasv %	16,0%	8,5%	12,5%
Eluaseme kinnisvaratehingute arv (Maaamet)	63 115	59 301	59 188
Kasv %	33,2%	-6,0%	-0,2%
Muude tööstuskaupade mahuindex (Statistikaamet)	115,2%	106,1%	107,8%
Sunorek, käibe kasv Eestis	12,8%	2,3%	0,5%

Keskmise palga kasv Eestis 7,4% on erakordselt kiire ja see põhjustab probleeme tööjõu leidmisel, suurendab liikuvust ja arvestades suurt tööjõukulude osakaalu segmendis halvendab ka rahvusvahelist konkurentsivõimet. Sunoreki palgade tase on keskmisel tasemel ja kasv keskmisest veidi aeglasem. Töötajate arv on vähenenud proportsionaalselt käibega. Tööjõu efektiivsus ja lisandväärtus töötaja kohta on kasvanud.

Tööjõu näitajad	2017	2018	2019
Eesti keskmine brutokuupalk (EP)	1 221	1 310	1 407
Sunoreki keskm brutokuupalk	1 252	1 297	1 377
Eesti keskmise brutopalka kasv	6,5%	7,3%	7,4%
Sunorek, brutopalka kasv	3,8%	3,6%	6,2%
Töötajate arv	170	169	162
Lisandväärtus Töötaja kohta	21 322	20 270	22 332

Seisuga 31.12.2019.a. oli Sunorek AS omakapital -2 187€ (seisuga 31.12.2018 summas 5 235€) alla aktsiakapitali 345 123 €. Omakapital vähenes tütarfirma sulgemisega seotud ettevõtte reorganiseerimise tulemusena. Operatiivtulemused, kasumlikkus ja rahavoog on pärast reorganiseerimist paranenud ja omakapitali seadusega nõutav määr on puhaskasumi arvelt seisuga 31.07.2020 taastatud. Sunorek AS 7 kuu puhaskasum 286 757 eurot ja omakapital seisuga 31.07.2020 284 570 eurot, mis on seadusega lubatud piires.

Ettevõtte võlakohustuste hulgas on lisaks omakapitalile aktsionäride laene summas 428 117 eurot, mis on allutatud teistele laenuõuetele.

2020 aastal on olulist mõju ettevõtte käekäigule avaldanud viirusega COVID-19 seotud asjaolud. Viiruse pealetung ja rakendatud tõrjemeetmed on avaldanud ettevõtte netokäibele mõju hinnanguliselt 800 000 eurot. Tööaja ja kulude vähendamise, riiklike abimeetmete ja muude kohandumiste tulemusena oli kasumlikkusele mõju väike. Vältida õnnestus ka tööjõu koondamist või lahkumist tööaja vähendamise tulemusena. Ettevõtte taotles ja sai 141-le töötajale töötukassa toetust kogukuluna 315 703 eurot. Alates juunist 2020 on müüginahud taastunud, kasum ja rahavoog head.

2020 seitsme kuu müüginahut kokku on langenud 373 213 eurot ja 7%. Materjalikulu on langenud 16%, tegevuskulu 15%, tööjõukulud toetusi arvestamata 18%.

RISKIDE JUHTIMINE :

Riskide juhtimine on osa strateegilisest juhtimisest ning on ettevõtte igapäevategevuse lahutamatuks osaks. Riskide juhtimisel on ettevõtte peamiseks eesmärgiks määratleda suuremad ja olulisemad riskid ning optimaalselt juhtida nimetatud riske selliselt, et ettevõtte saavutaks oma strateegilised ja finantsilised eesmärgid.

Sunorek jagab riskid kolme põhikategooriasse: strateegilised riskid, finantsriskid ja tegevusrisk (sh tervise ja tööohutuse risk ja keskkonna risk)

Strateegilised riskid

Vaadatakse üle ja hinnatakse kord aastas, eristatakse globaalseid, sihtturgude makromajanduslikke ja tegevusharude riske.

Finantsrisk

Finantsriskid seisnevad muuhulgas piisava kapitaliseerituse ning finantseerimisega seotud riskides, valuuta-, intressi- ja krediidiriskis. Finantsriske hallatakse läbi sisemiste eeskirjade, eelarvestamise, volituste piirangute ja sisekontrollimehhanismide. Sunoreki rahavoogude planeerimise eest vastutab lõppinstantsina Sunoreki juhtkond.

Ettevõttes on kehtestatud regulaarne eelarvestamise ja eelarvest kinnipidamise kontrolli protseduurid.

Valuutarisk

Ettevõtte majandustegevus toimus enamjaolt ettevõtte ettevõtete asukohamaa valuutas eurodes ning majandusaastal ja aruande koostamise perioodil ei ilmnunud valuuta- ja börsikursside muutumisega seonduvaid olulisi riske. Osaliselt on hanked seotud USA dollari ja Suurbritannia naelaga seotud riikidest, mis tulevikus mõjutab ostuhindasid vastavalt USD, GBP ja EURi suhte kõikumisele. Ettevõtte sihtturud on muu hulgas ka Norra ja Rootsi, kus konkurentsivõime on seoses euro langusega nende riikide valuutade suhtes kasvanud.

Intressi risk

Juhtkonna hinnangul suuri muutusi baasintressides ei toimu, turg on pigem stabiilne ning jätkuvalt madalate baasintressidega. Eeldades, et järgneva 12 kuu keskmine Euribor jääb aastaalguse tasemest 0,1 protsendipunkti võrra kõrgemaks, tähendab olemasolevate kohustuste mahu juures kontsernile intressikulude suurenemist 1 tuhat eurot.

Euribori muutuste riskile lisaks kaasneb kohustuste refinantseerimisega majanduskeskkonna muutustest tingitud risk. Kõige otsesemalt avaldub see arvelduskrediitilepingute pikendamise võimalikus vajaduses. Aastavahetuse seisuga oli ettevõttel sõlmitud pankadega arvelduskrediidi leping limiidiga kogusummas 720 tuhat eurot, millest kasutatud limiit oli 715 tuhat eurot.

Likviidsuse ja krediidi risk

Ettevõtte likviidsus ehk maksevõime kajastab tema võimet täita tähtaegselt oma maksekohustusi võlausaldajate ees. Seisuga 31.12.2019 oli ettevõtte lühiajaliste kohustuste kattekordaja (current ratio) 0,9 (31.12.2018: 0,8) ning maksevõime kattekordaja (quick ratio) 0,2 (31.12.2018: 0,2).

Kapitalirisk

Seisuga 31.12.2019.a. oli ettevõtte omakapital -2187 eurot (seisuga 31.12.2018 summas 5235 eurot). Vastavalt Äriseadustikule peab omakapital olema pool aktsiakapitali summast 173 tuhat eurot. Omakapitali määr on seisuga 31.07.2020 taastatud ettenähtud tasemele ja on 284 570 eurot.

Ettevõtte võlakohustuste hulgas on aktsionäride allutatud laene summas 428 tuhat eurot (seisuga 31.12.2018 428 tuhat eurot).

Tegevusrisk

Tegevusriskid on ebapiisavatest või mittetoimivatest protsessidest, inimestest, seadmetest, süsteemidest või välistest sündmustest tingitud riskid. Tegevusriskide juhtimise peamine eesmärk on vähendada soovimatute sündmuste mõju. Eesmärgi saavutamiseks tegeleb ettevõtte sisemiste protsesside, kvaliteedi- ja kontrollisüsteemide arendamisega. Tegevusriskide täiendavaks maandamiseks kasutatakse kindlustust, eriti riskide puhul, mille maandamiseks puuduvad muud võimalused.

Garantiiperioodil ilmnevate vigade kõrvaldamiseks on ettevõttes moodustatud garantiieraldis. Aasta lõpu seisuga oli ettevõtte garantiieraldiste reserv 15 tuhat eurot (31.12.2018: 15 tuhat eurot).

Kriitiliste töövõtude puhul on töövõtulepingust tulenevate töövõtja lepinguliste kohustuste täitmine tagatud esimesel nõudmisel väljamakstavate pangagarantiidega.

Olulisi keskkonna- ja sotsiaalseid riske ettevõtte tegevusega ei kaasne. Ettevõtte on liitunud pakendi taaskasutusorganisatsioonidega ning kogub ja sorteerib süstemaatiliselt pakendi- ja tootmisjääke.

	2019	2018
Kasumiaruande näitajad		
Müügitulu	8 808	9 152
Brutokasum	5 698	5 828
Eksport	1 155	1 536
Müüdud kaupade kulu	3 727	3 918
Äri kasum	44	-164
Puhaskasum	-7	-213
Finantsseisundi näitajad		
Varad kokku	2 751	2 945
Intressi kandvad võlakohustused	1 053	1 110
Omakapital	-2	5
Muud näitajad		
Töötajate arv	169	169
Käive töötaja kohta	52	54
Suhtarvud		
Müügitulude kasv (kahanemine) (%)	-3,8	2,5
Ekspordi osakaal müügituludes (%)	13,1	16,8
Brutorentaablus (%)	64,7	63,7
Ärirentaablus (%)	0,5	-1,8
Puhaskasumirentaablus (%)	-0,1	-2,3
Lühiajalise võla kattekordaja (%)	0,9	0,8
Likviidsuskordaja (kordades)	0,2	0,2
Netovõla ja omakapitali suhe kordades	-266,9	115,6
Varude käibekordaja (kordades)	5,3	5,4

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Varad		
Käibevarad		
Raha	41 402	76 225
Nõuded ja ettemaksed	295 097	307 608
Varud	1 663 777	1 691 708
Kokku käibevarad	2 000 276	2 075 541
Põhivarad		
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	189 758	189 758
Nõuded ja ettemaksed	16 499	23 112
Materiaalsed põhivarad	376 211	448 257
Immateriaalsed põhivarad	126 596	160 547
Kokku põhivarad	709 064	821 674
Kokku varad	2 709 340	2 897 215
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	829 105	867 715
Võlad ja ettemaksed	1 507 055	1 631 184
Eraldised	9 158	9 158
Kokku lühiajalised kohustised	2 345 318	2 508 057
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	341 209	358 923
Võlad ja ettemaksed	25 000	25 000
Kokku pikaajalised kohustised	366 209	383 923
Kokku kohustised	2 711 527	2 891 980
Omakapital		
Aktiikapital nimiväärtuses	345 123	345 123
Ülekurss	31 395	31 395
Oma aktsiad	-152 516	-152 516
Kohustuslik reservkapital	22 599	22 599
Muud reservid	266 754	266 754
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-508 120	-295 509
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-7 422	-212 611
Kokku omakapital	-2 187	5 235
Kokku kohustised ja omakapital	2 709 340	2 897 215

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2019	2018
Müügitulu	8 808 052	9 151 653
Muud äritulud	46 017	57 037
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivarade valmistamisel	45 594	24 932
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 546 428	-3 796 370
Mitmesugused tegevuskulud	-1 537 946	-1 905 827
Tööjõukulud	-3 621 736	-3 558 452
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-134 960	-121 216
Muud ärikulud	-14 852	-16 218
Ärikasum (kahjum)	43 741	-164 461
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	-3 291	-3 660
Intressitulud	2	4
Intressikulud	-45 139	-41 031
Muud finantstulud ja -kulud	-2 735	-3 463
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-7 422	-212 611
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-7 422	-212 611

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	43 741	-164 461
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	134 960	121 216
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	0	5 018
Kokku korrigeerimised	134 960	126 234
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	12 512	479 460
Varude muutus	27 931	7 086
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-124 131	-130 367
Kokku rahavood äritegevusest	95 013	317 952
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-28 962	-175 081
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-28 962	-175 081
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	146	-1 780
Saadud laenude tagasimaksed	-47 734	-52 929
Arvelduskrediidi saldo muutus	10 109	-91 800
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-18 844	10 674
Makstud intressid	-45 139	-41 031
Laekumised sihtfinantseerimisest	-2 716	-3 459
Muud laekumised finantseerimistegevusest	6 613	-2 731
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-97 565	-183 056
Kokku rahavood	-31 514	-40 185
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	76 225	120 069
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-31 514	-40 185
Valuutakursside muutuste mõju	-3 309	-3 659
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	41 402	76 225

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

							Kokku
	Aktiikapital nimiväärtuses	Ülekurss	Oma aktsiad	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2017	345 123	31 395	-152 516	22 599	266 754	-295 509	217 846
Korrigeeritud saldo 31.12.2017	345 123	31 395	-152 516	22 599	266 754	-295 509	217 846
Aruandeaasta kasum (kahjum)						-212 611	-212 611
31.12.2018	345 123	31 395	-152 516	22 599	266 754	-508 120	5 235
Korrigeeritud saldo 31.12.2018	345 123	31 395	-152 516	22 599	266 754	-508 120	5 235
Aruandeaasta kasum (kahjum)						-7 422	-7 422
31.12.2019	345 123	31 395	-152 516	22 599	266 754	-515 542	-2 187

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS-i SUNOREK (edaspidi Ettevõtte) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimikonna poolt välja antud juhendid. 2019.a. juunis on kuulutatud välja Soome tütarettevõtte Tank Indoor OY pankrott.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

Vastavalt raamatupidamise seaduses toodud ettevõtjate kategooriatele liigitub ettevõtte väikeettevõtjaks, kellel on lubatud koostada lühendatud mahus aastaaruanne.

Käesolev aastaaruanne koosneb kasumiaruandest, bilansist ja lisadest, mis on olnud varasematel aastatel kasutusel.

Finantsvarad

Ettevõtte on järgmised finantsvarad: raha ja ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud. Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, millal Ettevõtte võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks).

Õiglases väärtuses kajastatavate finantsvarade ostu ja müügi arvestusel kajastatakse soetatavate varade tehingu- ja bilansipäeva vahelisel perioodil toimunud väärtuse muutust aruandeperioodi kasumi või kahjumina. Raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus

tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõudeid kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

Lühi- ja pikaajalisi finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja teistesse omakapitaaliinstrumentidesse (v.a. sellised osalused tütar- ja sidusettevõtetes, mida kajastatakse vastavalt kas konsolideerimise või kapitaliosaluse meetodil) kajastatakse õiglases väärtuses, juhul kui see on usaldusväärselt hinnatav. Õiglase väärtuse aluseks on finantsinstrumendi noteeritud turuhind. Aktsiaid ja muid omakapitaaliinstrumente, mille õiglase väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse soetusmaksumuses (miinus võimalikud allahindlused, kui investeeringu kaetav väärtus on langenud alla bilansilise väärtuse).

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse finantsvarad alla järgnevalt:

- Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (näiteks nõuded ja lunastustähtajani hoitavad võlakirjad) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdsväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga);

- Soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (aktsiad ja muud omakapitali instrumendid, mille õiglase väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdsväärtusele (diskonteerituna turu keskmise tulusemääraga sarnaste finantsvarade suhtes);

Väärtuse langusest tulenevaid allahindlusi kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi omakapitali ümberhindluse reservi, kantakse väärtuse languse tunnuste esinemisel seni omakapitalis kajastatud negatiivne ümberhindluse reserv ümber kasumiaruandesse.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse ülikviidsetesse fondidesse, mis investeerivad instrumentidesse, mis individuaalselt vastavad raha ja raha ekvivalendi mõistele. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutat peale Euro. Välisvaluutas toimunud tehingud hinnatakse bilansipäeval ümber Eurodesse bilansipäeval kehtivate Euroopa Keskpanka aluutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses (õiglase väärtuse meetodil

kajastatavad kinnisvarainvesteeringud; bioloogilised varad; lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse), mille õiglase väärtus on usaldusväärselt hinnatav), hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa Keskpanka valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursi alusel. Aruannete ümberarvestusest tekkinud vahed kajastatakse bilansis omakapitali kirjel "Realiseerimata kursivahed".

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused). Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänus nõuete osas. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma on vahe nende nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse kasumiaruandes mitmesuguste tegevuskuludena. Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude tootmiskulutused sisaldavad nii otseid toodetega seotud kulutusi (tooraine ja materjalide ning pakkematerjali maksumus, lõpetamata toodangu ladustamisega seotud vältimatud kulutused, tööliste palgad) kui ka proportsionaalset osa tootmise üldkuludest (tootmishoonete ja -seadmete amortisatsioon, remondikulu, tootmisega seotud juhtkonna palgad).

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varude kuluks kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus, valmistoodangu omahinna arvutus toimub jääktulu meetodil.

Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärasest äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi võimaldamiseks viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse Ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 650 EUR või varad mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 650 EUR, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike

inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostenud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid. Piiramata kasutuseaga objekte (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, muuseumieksponaadid ja raamatud) ei amortiseerita. Amortisatsiooni

arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust. Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara

võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Immateriaalset vara (patendid, litsentsid, kaubamärgid, tarkvara, firmaväärtus) kajastatakse bilansis siis, kui vara on Ettevõtte poolt kontrollitav, tema kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumus on usaldusväärselt mõõdetav. Omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalset vara selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud

väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalne põhivara jagatakse määratud kasuliku elueaga varaks ja määramata kasuliku elueaga varaks. Määramata pikkusega kasuliku elueaga immateriaalset vara (äriühenduse käigus tekkinud firmaväärtus, kaubamärk) amortiseeritakse juhul kui on võimalik määrata selle iga siis kasutusaja lõpuni või 10 aasta jooksul.

Immateriaalset vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast. Igal bilansipäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ning -meetodi põhjendatust. Immateriaalsete varade puhul hinnatakse vara väärtuse langust, kui on ilmnenu asjaolusid, mis viitavad võimalikule väärtuse langusele.

Tarkvara

Immateriaalse varana kajastatakse ostitud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, Ettevõtte poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusi ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena. Arvutitarkvara kulud amortiseeritakse hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 5 aastat. Muu immateriaalne põhivara

Kulutused patentide, kaubamärkide, litsentside ja sertifikaatide soetamiseks kapitaliseeritakse, kui on võimalik hinnata neilt kulutustelt tulevikus saadavat tulu. Muu immateriaalne põhivara kantakse kuluks lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille pikkus ei ületa 5 aastat.

Firmaväärtus

Firmaväärtus on positiivne vahe äriühenduse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel, peegeldades seda osa soetusmaksumusest, mis tasuti omandatud Ettevõtte selliste varade eest, mida ei ole võimalik eristada ja eraldi arvele võtta. Omandamise kuupäeval kajastatakse firmaväärtus bilansis selle soetusmaksumuses immateriaalse varana.

Edasisel kajastamisel mõõdetakse firmaväärtust tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Määramata pikkusega kasuliku elueaga firmaväärtus amortiseeritakse järgnevalt kui on võimalik määrata selle iga siis kasutusaja lõpuni või 10 aasta jooksul.

Negatiivne firmaväärtus on summa, mille võrra omandatud netovara õiglane väärtus ületab omandatud osaluse soetusmaksumust.

Negatiivne firmaväärtus kajastatakse selle tekkimisel kasumiaruandes tuluna.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 650

Rendid

Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule; vastasel juhul loetakse rendilepingut kasutusrendiks.

Kapitalirendi korral kajastab Ettevõtte rendi jõustumisel kapitalirendi oma bilansis vara ja kohustisena vara õiglas väärtuse summas või rendimakste miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuse arvutamisel on diskontomääraks rendi sisemine intressimäär või kui selle määramine ei ole lihtsasti leitav, siis kasutatakse rentniku alternatiivsel laenuintressimäära.

Kasutusrendi korral kajastab Ettevõtte kasutusrendi maksed rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna ja kui mõni muu süstemaatiline meetod peegeldab objektiivsemalt varast tulenevate hüvede ajalist jaotamist. Rendiperioodi jooksul tasutavad maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt kogu rendiperioodi jooksul.

Lühiajaliseks loetakse rendilepinguid, mille rendiperiood on vähem kui 12 kuud.

Finantskohustised

Finantsvara ja finantskohustis võetakse Ettevõttes arvele algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustise eest makstava või saadava tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või -kohustise soetamisega otseselt kaasnevaid tehingukulutusi.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Ettevõtte kajastab oma bilansis eraldisi juhul, kui Ettevõtte lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või faktiline kohustus:

kohustuse realiseerumine on tõenäoline ja kohustuse summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuste rahuldamiseks. Eraldist kasutatakse ainult nende kulutuste katmiseks, mille jaoks eraldis on algselt moodustatud.

Tingimuslikke kohustusi ja varasid ei kajastata Ettevõtte bilansis, kuid informatsioon oluliste tingimuslike kohustuste ja varade kohta avalikustatakse aruande lisades.

Kohustuslik reservkapital

Kohustusliku reservkapitali suurus on kindlaks määratud Ettevõtte põhikirjas ning see ei tohi olla väiksem kui 1/10 osakapitalist.

Tulud

Tulude kajastamisel lähtub Ettevõtte Raamatupidamise Toimkonna Juhendist RTJ-NR.10.

Tulusid kajastatakse tulude ja kulude vastavuse printsiibi alusel. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest

Kulud

Kulude kajastamisel lähtub Ettevõtte Raamatupidamise Toimkonna Juhendist. Kulusid kajastatakse samas perioodis kui kajastatakse nendega seotud tulusid lähtudes tulude ja kulude printsiibist. Kulutused, mis on aruandeperioodist pikemad, periodiseeritakse lähtudes olulisuse printsiibist.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks Ettevõttes on kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted. Informatsioon seotud osapoolte tehingute kohta on avalikustatud aruande lisas.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Sularaha kassas	9 611	8 029
Pangakontod	30 891	68 196
Sularaha teel pankas	900	0
Kokku raha	41 402	76 225

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Nõuded ostjate vastu	225 123	225 123	
Ostjatelt laekumata arved	225 123	225 123	
Muud nõuded	27 709	27 709	
Laenu nõuded	27 709	27 709	
Ettemaksed	58 764	42 265	16 499
Tulevaste perioodide kulud	58 764	42 265	16 499
Kokku nõuded ja ettemaksed	311 596	295 097	16 499

	31.12.2018	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Nõuded ostjate vastu	247 061	247 061	
Ostjatelt laekumata arved	253 971	253 971	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-6 910	-6 910	
Muud nõuded	31 521	31 521	
Laenu nõuded	29 388	29 388	
Intressinõuded	2 133	2 133	
Ettemaksed	52 138	29 026	23 112
Tulevaste perioodide kulud	52 068	28 956	23 112
Muud makstud ettemaksed	70	70	
Kokku nõuded ja ettemaksed	330 720	307 608	23 112

Lisa 4 Nõuded ostjate vastu

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Ostjatelt laekumata arved	295 097	283 356
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	0	16 493
Kokku nõuded ostjate vastu	295 097	299 849

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Tooraine ja materjal	1 001 366	1 063 611
Lõpetamata toodang	607 945	598 760
Valmistoodang	22 475	23 071
Ettemaksed varude eest	31 991	6 266
Kokku varud	1 663 777	1 691 708

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2019		31.12.2018
	Ettemaks	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks		181 958	176 946
Üksikisiku tulumaks		33 533	35 625
Erisoodustuse tulumaks		9 639	11 146
Sotsiaalmaks		71 876	136 099
Kohustuslik kogumispension		3 691	3 857
Töötuskindlustusmaksed		4 875	5 173
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0		70
Ettemaksukonto jääk	0		
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad		305 572	368 916

Lisa 7 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon: 2019					
Sidusettevõtja registrikood	Sidusettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2018	31.12.2019
11674718	Grandman Invest OÜ				

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon		
Sidusettevõtja nimetus	31.12.2018	31.12.2019
Grandman Invest OÜ	189 758	189 758
Kokku sidusettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	189 758	189 758

Lisa 8 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

								Kokku
	Maa	Ehitised	Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2017								
Soetusmaksumus	9 286	349 020	53 115	32 408	612 577	698 100	214 119	1 270 525
Akumuleeritud kulum	0	-133 166	-26 454	-31 717	-514 566	-572 737	-191 815	-897 718
Jääkmaksumus	9 286	215 854	26 661	691	98 011	125 363	22 304	372 807
Ostud ja parendused			29 206		129 993	159 199	4 556	163 755
Amortisatsioonikulu		-10 471	-25 356	-455	-36 702	-62 513	-10 303	-83 287
Müügid (jääkmaksumuses)					-5 018	-5 018		-5 018
31.12.2018								
Soetusmaksumus	9 286	349 020	82 321	32 408	737 552	852 281	218 675	1 429 262
Akumuleeritud kulum	0	-143 637	-51 810	-32 172	-551 268	-635 250	-202 118	-981 005
Jääkmaksumus	9 286	205 383	30 511	236	186 284	217 031	16 557	448 257
Ostud ja parendused		1 936		1 655	7 533	9 188	4 850	15 974
Amortisatsioonikulu		-10 485	-22 461	-526	-48 398	-71 385	-6 155	-88 025
Muud muutused			5			5		5
31.12.2019								
Soetusmaksumus	9 286	350 956	82 326	34 063	745 085	861 474	223 525	1 445 241
Akumuleeritud kulum	0	-154 122	-74 271	-32 698	-599 666	-706 635	-208 273	-1 069 030
Jääkmaksumus	9 286	196 834	8 055	1 365	145 419	154 839	15 252	376 211

Lisa 9 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

				Kokku
	Firmaväärtus	Arvutitarkvara	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2017				
Soetusmaksumus	191 735	195 149	77 614	464 498
Akumuleeritud kulum	-95 867	-181 481		-277 348
Jääkmaksumus	95 868	13 668	77 614	187 150
Ostud ja parendused		8 796		8 796
Amortisatsioonikulu	-19 173	-8 612		-27 785
Ümberliigitamised			-7 614	-7 614
31.12.2018				
Soetusmaksumus	191 735	203 945	70 000	465 680
Akumuleeritud kulum	-115 040	-190 093		-305 133
Jääkmaksumus	76 695	13 852	70 000	160 547
Ostud ja parendused		4 319		4 319
Amortisatsioonikulu	-19 174	-19 096		-38 270
Ümberliigitamised		70 000	-70 000	0
31.12.2019				
Soetusmaksumus	191 735	278 264	0	469 999
Akumuleeritud kulum	-134 214	-209 189	0	-343 403
Jääkmaksumus	57 521	69 075	0	126 596

Lisa 10 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Kapitalirent	11 075	7 983	3 092	3%-4%	EURO	2020
Kapitalirendikohustised kokku	11 075	7 983	3 092			

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Kapitalirent	32 624	26 828	5 796	3%-4%	EURO	2019-2020
Kapitalirendikohustised kokku	32 624	26 828	5 796			

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2019	31.12.2018
Masinad ja seadmed	8 055	31 757
Kokku	8 055	31 757

Lisa 11 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2019	2018
Kasutusrenditulu	29 425	34 792

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2019	2018
Kasutusrendikulu	-459 772	-385 419
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2019	31.12.2018
12 kuu jooksul	-137 343	-25 062
1-5 aasta jooksul	-8 524	-60 454

Lisa 12 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit	715 765	715 765			3%+ 6 kuu EURIBOR	EURO	30.09.2020
Laenud seotud isikutelt	90 000	90 000			8 %	EURO	30.09.2020
Lühiajalised laenud kokku	805 765	805 765					
Lühiajalised võlakirjad							
Krediitkaart	347	347					
Lühiajalised võlakirjad kokku	347	347					
Pikaajalised laenud							
Pangalaen DNB Nord	15 010	15 010	0				
Laenud seotud isikutelt	338 117	0	338 117				
Pikaajalised laenud kokku	353 127	15 010	338 117				
Kapitalirendikohustised kokku	11 075	7 983	3 092				
Laenukohustised kokku	1 170 314	829 105	341 209				

	31.12.2018	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit	705 656	705 656			3%+ 6 kuu EURIBOR	EURO	31.03.2020
Laenud seotud isikutelt	90 000	90 000			8 %	EURO	31.03.2020
Lühiajalised laenud kokku	795 656	795 656					
Lühiajalised võlakirjad							
Krediitkaart	201	201					
Lühiajalised võlakirjad kokku	201	201					
Pikaajalised laenud							
Pangalaen DNB Nord	60 040	45 030	15 010				
Laenud seotud isikutelt	338 117	0	338 117				
Pikaajalised laenud kokku	398 157	45 030	353 127				
Kapitalirendikohustised kokku	32 624	26 828	5 796				
Laenukohustised kokku	1 226 638	867 715	358 923				

Lisa 13 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Võlad tarnijatele	528 779	528 779	
Võlad töövõtjatele	276 884	276 884	
Maksuvõlad	305 572	305 572	
Muud võlad	104 358	79 358	25 000
Dividendivõlad	62 232	62 232	
Muud viitvõlad	42 126	17 126	25 000
Saadud ettemaksed	316 462	316 462	
Tulevaste perioodide tulud	310 592	310 592	
Muud saadud ettemaksed	5 870	5 870	
Kokku võlad ja ettemaksed	1 532 055	1 507 055	25 000

	31.12.2018	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Võlad tarnijatele	540 292	540 292	
Võlad töövõtjatele	270 759	270 759	
Maksuvõlad	368 916	368 916	
Muud võlad	108 183	83 183	25 000
Dividendivõlad	63 912	63 912	
Muud viitvõlad	44 271	19 271	25 000
Saadud ettemaksed	368 034	368 034	
Tulevaste perioodide tulud	362 998	362 998	
Muud saadud ettemaksed	5 036	5 036	
Kokku võlad ja ettemaksed	1 656 184	1 631 184	25 000

Lisa 14 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2017	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2018
Kokku eraldised	9 158	0	0	9 158

	31.12.2018	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2019
Kokku eraldised	9 158	0	0	9 158

Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

AS Sunorek on väljastanud aruandeperioodi jooksul kinkekaarte 325 tk kokku väärtuses 8070 eurot (võrdlusperioodil 386 tk 9880 eurot). Kinkekaarte on tagastatud aruandeperioodi jooksul 7235 euro väärtuses (võrdlusperioodil 7860 eurot). Aruandeperioodil on väljastatud Luminor Bank pangagarantiisid 64328,05 euro ulatuses (võrdlusperioodil 87639 eurot). Luminor Bank garantiide jääk seisuga 31.12.2019 114621,76 eurot (2019: 162360 eurot).

Lisa 16 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Aktsiakapital	345 123	345 123
Aktsiate arv (tk)	675	675
Aktsiate nimiväärtus	511.29	511.29

Lisa 17 Müügitulu

(eurodes)

	2019	2018
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	7 653 412	7 560 700
Soome	635 472	837 650
Läti	4 195	2 374
Leedu	7 819	0
Taani	213 803	420 958
Rootsi	159 636	167 447
Prantsusmaa	21 992	38 165
Saksamaa	23 086	0
Hispaania	1 960	0
Suurbritannia	578	0
Poola	235	0
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	8 722 188	9 027 294
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike		
Norra	79 371	122 160
Ameerika Ühendriigid	6 493	1 788
Venemaa	0	411
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	85 864	124 359
Kokku müügitulu	8 808 052	9 151 653
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Aknakatted	5 875 041	6 086 466
Garderoobid ja liugused	2 658 939	2 818 968
Muud kaubad ja teenused	274 072	246 219
Kokku müügitulu	8 808 052	9 151 653

Lisa 18 Muud äritulud

(eurodes)

	2019	2018
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	0	5 018
Rendi- ja üüritulu	29 425	34 792
Muud	16 592	17 227
Kokku muud äritulud	46 017	57 037

Lisa 19 Kaubad, toore, materjal ja teenused (eurodes)

	2019	2018
Tooraine ja materjal	-3 119 294	-3 322 866
Varude allahindlus ja mahakandmine	-27 318	-39 959
Alltöövõtutööd	-233 998	-243 954
Transpordikulud	-54 505	-70 679
Tööjõuent	-35 293	-32 109
Pakkematerjalid	-63 396	-73 363
Muud	-12 624	-13 440
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 546 428	-3 796 370

Lisa 20 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2019	2018
Üür ja rent	-306 334	-303 445
Tööjõuent	-13 268	-23 079
Energia	-89 519	-98 176
Elektrienergia	-89 519	-98 176
Mitmesugused bürookulud	-18 154	-19 113
Lähetuskulud	-21 346	-35 572
Koolituskulud	-8 345	-8 708
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-24 331	-469 390
Ruumide hooldusteenused	-115 891	-108 260
ostetud teenused	-72 293	-72 406
Kulud töövahenditele	-220 076	-125 788
Kindlustused	-20 656	-21 392
Transpordikulud	-333 800	-339 184
Reklaamikulud	-221 194	-213 379
Sidekulud	-35 836	-35 076
Esinduskulud	-5 165	-6 164
Pangateenused	-18 882	-18 471
Alltöövõtt	-7 572	-4 759
Muud	-5 284	-3 465
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-1 537 946	-1 905 827

Lisa 21 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	-2 677 222	-2 629 495
Sotsiaalmaksud	-923 635	-908 452
Pensionikulu	-20 879	-20 506
Kokku tööjõukulud	-3 621 736	-3 558 453
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	162	164
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	160	159
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	3	3

Lisa 22 Muud ärikulud

(eurodes)

	2019	2018
Trahvid, viivised ja hüvitised	-22 140	-10 158
Muud	7 288	-6 060
Kokku muud ärikulud	-14 852	-16 218

Lisa 23 Seotud osapooled

(eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	PALS Inves OU
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Eesti

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019	31.12.2018	
	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tütarettevõtjad		0	
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	178 912	1 680	180 591
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	338 117		338 117

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019		2018	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Tütarettevõtjad				120 822
Sidusettevõtjad	3 600	3 835	3 600	
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	139 848	5 620	44 750	1 997

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2019	2018
Arvestatud tasu	49 968	52 750

Lisa 24 Sündmused pärast aruandekuupäeva

2020.a. esimestel kuudel levis üle maailme viirus COVID-19, mis põhjustas majandusele olulisi probleeme. Ka Eestis kehtis ajutiselt eriolukord, mis põhjustas üldist äritegevuse vähenemist. 2020.a. esimese poolaasta negatiivne mõju AS Sunorek netokäibele oli ligikaudu 800 000 eurot. Tööaja ja kulude vähendamise, riiklike abimeetmete ja muude kohandusmiste tulemusena oli mõju ettevõtte kasumlikkusele väike. Siiani on õnnestunud vältida töötajate koondamisi ja töötajate lahkumist tööaja vähendamise tulemusena. Alates **2020.a.** juunist on müüginahud taastunud, kasum ja rahavoog on head. Kuna viirus levib veel jätkuvalt, siis me ei oska ennustada, kas ja milliseks võivad osutuda majanduslikud mõjud AS-le Sunorek juhul, kui tekivad uued viirusepuhangud ja selles tulenevad negatiivsed mõjud majandusele.

Lisa 25 Tegevuse jätkuvus

Seisuga 31.12.2019 on AS-i Sunorek netovara negatiivne ning ei vastanud seega Äriseadustiku nõuetele. ÄS kohaselt peab aktsiaseltsi netovara olema mitte väiksem kui pool aktsiakapitalist (AS Sunorek puhul seega 172 000 €). Ettevõtte lühiajalised kohustused ületavad käibevara 345 000 € võrra. Need asjaolud kujutavad endast riski ettevõtte tegevuse jätkuvusele. Ettevõtte tegevus tagatakse sellega, et kohustustest 517 000 € on seotud osapooltele, kes on nõus tasumise tähtaega edasi lükkama. Bilansikuupäeva järgselt on ettevõtte teeninud kasumit ning seisuga 31.07.2020 on omakapital 284 000 €. Seega on bilansikuupäeva järgselt saavutatud ka vastavus Äriseadustikust tulenevatele nõuetele omakapitali suuruse osas.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 02.09.2020

aktsiaselts SUNOREK (registrikood: 10042896) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
INDREK PALS	Juhatuse liige	02.09.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

aktsiaselts SUNOREK aktsionäridele

Märkusega arvamus

Oleme auditeerinud aktsiaselts SUNOREK (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2019 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisa, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet. Meie arvates, välja arvatud meie aruande osas „Märkusega arvamuse alus” kirjeldatud asjaolude mõjud, kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2019 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Märkusega arvamuse alus

Meie arvates on bilansikirje "varud" nii 31.12.2019 kui ka 31.12.2018 seisuga ülehinnatud ligikaudu 400 tuhande euro võrra. Ettevõtte netovara peaks olema kajastatud vastava summa võrra väiksemana.

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperitide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie märkusega arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditiitori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Tegevuse jätkuvusega seotud oluline ebakindlus

Ettevõtte lühiajalised kohustused ületavad käibevara ning ettevõtte omakapital on väiksem kui Äriseadustikus nõutud miinimumnõuded. Ettevõtte juhtkonna plaanid ning hinnangud tegevuse jätkuvuse osas on toodud raamatupidamise aastaaruande lisa nr 25.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Rein Ruusalu

Vandeauditiitori number 261

PKF Estonia Osühing

Auditiorettevõtja tegevusloa number 12

Pärnu mnt 141, Tallinn, Harju maakond, 11314

04.09.2020

Audiitorite digitaalallkirjad

aktsiaselts SUNOREK (registrikood: 10042896) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
REIN RUUSALU	Vandeaudiitor	04.09.2020

Kahjumi katmise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2019
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-508 120
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-7 422
Kokku	-515 542
Katmine	
Laenud aktsionäridelt	428 117
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	-515 542
Kokku	-87 425

2021 9 kuu kasum on 323542 € ja sellega on omakapital seadusega nõutud tasemel.

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Kodutekstiili tootmine, sh voodipesu, kõõgirätikud, kardinad, akna sisekatted jm eesriided	13921	6064150	68.85%	Jah
Mujal liigitamata mööbli tootmine	31091	2743902	31.15%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6791901
Faks	+372 6791950
E-posti aadress	indrek@sunorek.ee
Veebilehe aadress	www.sunorek.ee,www.tankstudio.ee